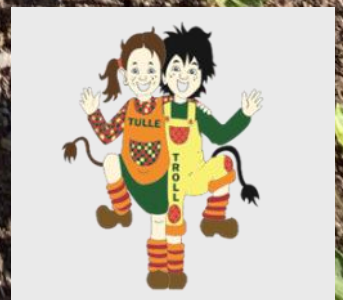

Trollskogen barnehage 2026/2027

VELKOMMEN TIL ET NYTT BARNEHAGEÅR

Velkommen til et nytt år i Trollskogen barnehage.

Jeg vil spesielt ønske alle nye barn og familier hjertelig velkommen til oss — vi gleder oss til å bli kjent med dere.

I Trollskogen er vi opptatt av at barna skal møtes med varme, respekt og ekte nysgjerrighet. Vi tror på at alle barn er like mye verdt, og at de trenger ulike ting for å få like muligheter. Derfor jobber vi hver dag for å se hvert enkelt barn, støtte dem der de er, og gi dem rom til å vokse i sitt eget tempo.

Et trygt og godt barnehagemiljø er selve fundamentet vårt. Barna skal kjenne at de hører til, at de blir tatt på alvor, og at de har voksne rundt seg som både ser og forstår dem. Vi legger stor vekt på relasjoner, vennskap og lek fordi dette er det som gir barna styrke, mot og mestring i hverdagen.

Vi jobber aktivt for å fremme barnas psykiske helse og forebygge mobbing. Det betyr at vi er tett på i lek og samspill, hjelper barna å sette ord på følelser, støtter dem i å løse konflikter og bygger et miljø der alle får være seg selv. Vi ønsker at barna skal kjenne at de duger – akkurat slik de er.

Vi har også mye fokus på språk og hvor viktig dette er for barnas utvikling. Gjennom språk forstår barna verden, seg selv og hverandre. Språk skaper vennskap, løser konflikter, bygger relasjoner og gir barna mulighet til å uttrykke tanker, behov og følelser. Derfor jobber vi aktivt med språk i hverdagen – både gjennom samtaler, lek, høytlesning, sanger, humor og undring. Vi er opptatt av å være gode språkmodeller, og vi støtter barna i å sette ord på det de opplever, føler og tenker. Et rikt språkmiljø gir barna trygghet, mestring og muligheter.

Dette året vil vi ha sosial kompetanse som et satsningsområde. Sosial kompetanse er grunnlaget for trivsel, vennskap, lek og læring, som utvikles gjennom trygge relasjoner, gode opplevelser og aktiv støtte fra ansatte.

Vi har ett aktivt samarbeid med Barne- og ungdomsarbeider linja ved Raufoss videregående skole. De planlegger og tilrettelegger pedagogiske aktiviteter og inviterer oss til å være med når de skal utføre aktiviteten.

Vi har også ett godt samarbeid med Totenbadet, hvor skoletrolla får være med på svømmeopplæring en dag i uka.

En årsplan inneholder ikke all informasjon som man trenger gjennom et år. Det kan bli flere arrangementer, turer, datoer som ikke var klare da årsplanen skulle trykkes osv. Det er derfor viktig og følge med på MyKid.

Jeg håper vi sammen skaper et år fylt med gode opplevelser, små og store seire, og mange øyeblikk som barna vil bære med seg videre.

Lise Bjørkli Hilsen
Daglig leder

Vestre Toten Kommune

Barnehagene i Vestre Toten kommune – til barns beste, alltid!

Velkommen til et nytt barnehageår 2026/2027!

Vi ser fram til et nytt barnehageår fylt med trygghet, glede, nysgjerrighet og utvikling i barnehagene i Vestre Toten kommune. Sammen med barna og dere foreldre skal vi skape gode hverdager der hvert barn blir sett, hørt og ivaretatt.

I Vestre Toten kommune går om lag 570 barn i barnehage, fordelt på 11 kommunale og private barnehager. På tvers av barnehagene samarbeider vi tett for å sikre et likeverdig, trygt og kvalitativt godt barnehagetilbud for alle barn – uavhengig av hvilken barnehage de går i.

Våre barnehager er forankret i et felles verdigrunnlag. **Trygghet, respekt, inkludering og mestring** skal prege møte med barna, foreldresamarbeidet og vårt profesjonelle fellesskap. FNs barnekonvensjon ligger til grunn for arbeidet, og vi arbeider bevisst for å skape inkluderende miljøer der barn får oppleve tilhørighet, fellesskap og medvirkning i hverdagen.

Foreldre er barnas viktigste omsorgspersoner. Barn trenger trygge, varme voksne som ser dem, gir støtte, setter grenser med omsorg og bidrar til at de utvikler seg til robuste og selvstendige mennesker. I barnehagen ønsker vi å være en god samarbeidspartner og en forlengelse av hjemmet. Et tillitsfullt og åpent samarbeid mellom hjem og barnehage er avgjørende for barnas trivsel, utvikling og læring.

Barnehageloven og rammeplanen gir rammene for arbeidet vårt. Vi legger vekt på helhetlig pedagogisk praksis, der omsorg, lek, læring og danning er tett sammenvevd og like viktige deler av barnas barnehagehverdag.

De siste årene har barnehagene i Vestre Toten hatt et særskilt fokus på lekens betydning. Leken er grunnleggende for barnas trivsel, språk, vennskap og læring, og er barnas viktigste uttrykksform. Vi arbeider målrettet for at alle barn skal få delta i meningsfulle lekefellesskap, støttet av trygge, tilstedeværende og kompetente voksne.

Personalets relasjonskompetanse er avgjørende for kvaliteten i barnehagen. Derfor prioriterer vi kontinuerlig kompetanseutvikling og samarbeid med Universitetet i Innlandet, blant annet innen relasjonsbygging, ledelse av lekemiljøer og voksnes rolle i barns utvikling.

Barndommen er verdifull – **her og nå**. Sammen med dere foreldre skal vi legge til rette for trygge, innholdsrike og gode barnehagedager for hvert enkelt barn. Vi ser fram til et barnehageår preget av godt samarbeid, nære relasjoner, utforskning, lek og fellesskap – til barnas beste, alltid ♥

Lykke til med barnehageåret 2026/2027!

Med vennlig hilsen
Malin Iversen
Barnehagesjef

HVA LIGGER BAK VÅR PLANLEGGING

Når vi planlegger og gjennomfører virksomheten i Trollskogen barnehage, har vi utgangspunkt i:

Lov om barnehager, Rammeplan for barnehager, Vedtektene og årsplanen for barnehagen.

LOV OM BARNEHAGER

Barnehageloven forteller blant annet litt om formål, innhold og barns rett til medvirkning. I tillegg vår plikt til å sikre at alle barn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Hele loven finnes på www.lovdata.no)

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 2. Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) ved forskrift.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

§ 42. Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø—aktivitetsplikt)

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

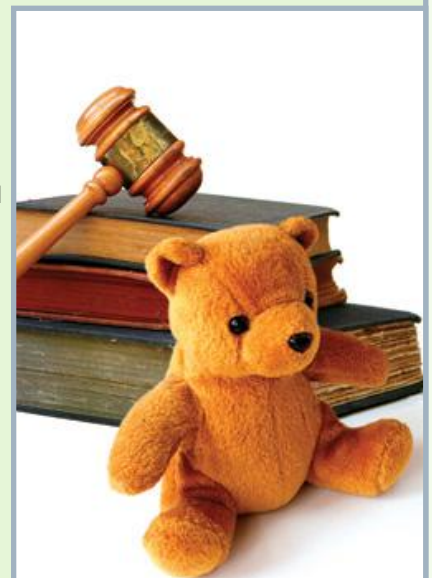
Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) Når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres

Barnehagen som lærende organisasjon

Udir sier: «Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.»

Rammeplanen sier at kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse. Derfor stimuleres og oppfordres vi i Trollskogen hele tiden til å søke ny kunnskap og utvikle oss innenfor vårt fag. Vi har gjennom satsningen REKOMP analysert vår pedagogiske praksis og funnet ut at vi ønsker å utvikle oss innenfor teamet barns medvirkning. Framdrift og planer vil dere bli presentert for gjennom dette barnehageåret.

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER.

Stortinget har i barnehageloven fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplan for barnehager fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Ny rammeplan tredde i kraft 1. august 2017.

(Hele rammeplanen finnes på udir.no/rammeplan)

Rammeplanen skal:

- gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver
- være et arbeidsredskap for barnehagens personale
- danne grunnlag for barnehagens planlegging, dokumentasjon og vurdering av innholdet
- angi mål som barnehagen skal arbeide mot i hverdagslivet og i arbeidet med fagområder
- gi informasjon til foreldre som grunnlag for samarbeid mellom hjem og barnehage
- gi barnehagens eiere grunnlag for å vurdere rammebetingelser og kompetansebehov
- være utgangspunkt for kommunens tilsyn

Barnehagens verdigrunnlag:

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

I rammeplanen er det angitt:

- Barnehagens verdigrunnlag
- Barnehagens formål og innhold
 - Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg
 - Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek
 - Barnehagen skal fremme danning
 - Barnehagen skal fremme læring
 - Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap
 - Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk
- Barns medvirkning
- Samarbeid med hjem og barnehage
- Overganger
- Barnehagen som pedagogisk virksomhet
- Barnehagens arbeidsmåter

Barnehagens fagområder

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

STYRING OG SAMARBEID

Andelslagsstyre består av 5 medlemmer. Deres oppgave er å eie og drive barnehagen for andelshavendes barn på best mulig måte. Andelslaget skal hvert år avholde årsmøte innen utgangen av april hvor styrets medlemmer blir valgt. Styret blir valgt for 2 år.

Andelslagets styre består i 2026/2027 av:

Bjørn Dammand—leder
Simen Ivar Wiig
Trude Bergsveen Ruen
Kenneth Hansen
Marius Wangen

Samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget består av representanter for foreldrene og ansatte, eier kan også møte. Samarbeidsutvalget er ansvarlig for drift av barnehagen, se til at barnehagen blir drevet etter lovverket og godkjenne årsplanen og vedtekter.

Samarbeidsutvalget i 2026/2027 består av:

Simone Fejerskov (representant for foreldre)
Kjersti Runden (representant for foreldre)
Trude Bergsveen Ruen (representant for eier)
Bjørn Dammand (representant for eier)
Line Stensen (representant for ansatte)
Mona Stølen Fosslie (representant for ansatte)

Foreldrerådet

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen. Foreldrerådet er foreldrenes talsmann ovenfor ansatte eller eier i saker som vedrører foreldrene. Gjennom dette organet kan alle foreldrene fremme saker. I tillegg kan de ta saker som kan bedre samarbeidet mellom hjem og barnehage og arrangere fester som for eksempel juletreff og grillfest. Foreldrerådsmøter holdes avdelingsvis, oftest i

tilknytning til foreldremøtene. Det er foreldrerådsrepresentanten i samarbeidsutvalget som innkaller og leder disse møtene. På disse møtene kan det tas opp saker som foreldrene ønsker å diskutere uten at de ansatte er tilstede.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse organene skal ha mulighet til å ivareta foreldregruppens kontakt med barnehagen og sikre deres medvirkning. Den daglige kontakten er viktigst, men formelle samarbeidsorganer sikrer foreldrene reell innflytelse på barnehagens drift. Foreldrerådet består av alle foreldrene / foresatte til alle barna i barnehagen. Foreldrerådet velger representanter til samarbeidsutvalget. Valget foregår på foreldremøtet på høsten.

Samarbeidsutvalget skal først og fremst ivareta samarbeidet mellom barnehagen og hjemmene. Oppgaver for samarbeidsutvalget er blant annet:

- * Fastsettelse av årsplan for den pedagogiske virksomheten med utgangspunkt i rammeplanen.
- * Bli forelagt saker som er av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet i forhold til foreldrene.
- * Påpeke overfor eier og melde fra til tilsynsmyndigheten dersom barnehagen ikke drives innenfor de rammene som gis av gjeldende lover, forskrifter, barnehagens vedtekter og barnehagens budsjett.
- * Komme med råd og innspill

Dugnadskomiteé

Barnehagen er foreldredrevet og er derfor avhengig av at foreldrene stiller opp på dugnader. På årsmøtet i april blir det opprettet en dugnadskomiteé som har ansvar for lister over hva som skal gjøres og hvem som er tilstede på dugnader.

Dugnadskomiteen 2026/2027 består av:

Bjørn Ivan Ødegård
Martin Solum

Kontaktinformasjon: Trollskogen barnehage SA, Badelandvegen 65, 2833 Raufoss.

Tlf: 61 19 80 70. Direkte kontor: 482 58 887, Vepsebolet: 992 42 009, Ekornreiret: 992 40 918, Revehiet: 992 42 944.

E-post adresse: post@trollskogenraufoss.no. Hjemmeside: trollskogenraufoss.barnehage.no

ANSATTE I TROLLSKOGEN BARNEHAGE 2026-2027.

Oda Lodgaard
Barnehagelærer

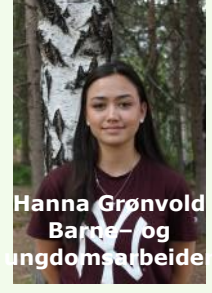
May Vesterås
Pedagogisk
medarbeider

Anette B. Skjølås
Barne- og
ungdomsarbeider
(i permisjon)

Heidi Stensen
Barne- og
ungdomsarbeider

Hanna Grønvold
Barne- og
ungdomsarbeider

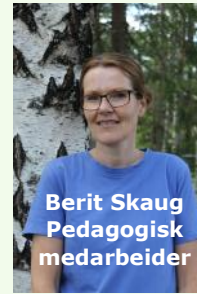
**Jannicke
Heimdahl**
Barne- og
ungdomsarbeider

Pernille Bakken
Barnehagelærer

Esma Kaplan
Barne- og
ungdomsarbeider
(i permisjon)

Berit Skaug
Pedagogisk
medarbeider

**Oda Johansen
Bråten**
Pedagogisk leder

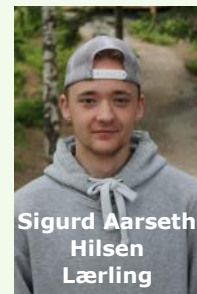
**Kjersti Vigerust
Karsrud**
Pedagogisk
medarbeider

**Lisa Lundgård
Kristiansen**
Lærling

**Mona Stølen
Fosslien**
Pedagogisk leder

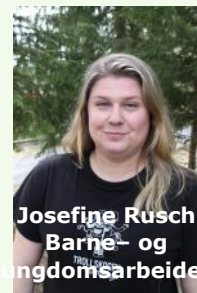
**Sigurd Aarseth
Hilsen**
Lærling

Line Stensen
Pedagogisk
medarbeider

Petra Meriläinen
Barnehagelærer

Josefine Rusch
Barne- og
ungdomsarbeider

Zaneta Gwozdz
Pedagogisk
medarbeider

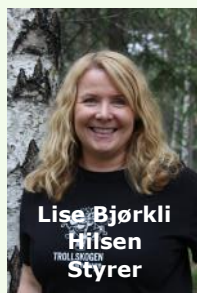
**Anine Steen
Hovelsrud**
Barnehagelærer

**Christoffer
Gravdahl**
Pedagogisk
medarbeider

**Monica Tøftum
Løkken**
Pedagogisk leder
stedfortræder for
styrer

**Lise Bjørkli
Hilsen**
Styrer

**Anne-Lise
Brustuen**
Vikar

Adelina Mitkova
Støttepedagog

**Tulle og Troll
Maskoter**

TULLE OG TROLL

Hei, vi heter Tulle og Troll. Vi holder til i skogen ved Trollskogen barnehage. Vi er to tulle-troll som sørger for mye gøy og moro gjennom barnehageåret, samtidig som vi formidler ulike temaer i det pedagogiske arbeidet. Vi kan dukke opp når som helst, og når barna minst ventet det. Hvem vet hva vi vil finne på og hva vi vil lære dere i løpet av dette barnehageåret...?

VÅRT PEDAGOGISKE GRUNNSYN OG VÅRT BARNESYN.

Vårt pedagogiske grunnsyn og vårt barnesyn har vi definert sammen i personalgruppa. For oss har det vært viktig at vi har en felles plattform slik at vi sammen kan bygge opp et trygt og omsorgsfullt miljø og at barna kan lære og utvikle seg i trygge og gode omgivelser med engasjerte og omsorgsfulle voksne rundt seg. Dette kom vi fram til:

VÅRT BARNESYN:

Vi ser på barn som fargerike, uttrykksfulle, unike, selvstendige individ med iboende krefter og evner, som skal få vokse i samspill med omgivelsene.

VÅRT PEDAGOGISKE GRUNNSYN:

Vår pedagogiske plattform er bygget på verdier som omsorg, trygghet og glede, og med en gjensidig respekt for hverandres ulikheter.

FELLES VISJON FOR BARNEHAGENE I VESTRE TOTEN KOMMUNE

Alle barnehagene i Vestre Toten kommune har jobbet sammen for å lage en visjon og verdisetninger som sier noe om vårt felles barnesyn og våre felles verdier. Denne visjonen og disse verdiene skal alle møte i alle våre barnehager i kommunen.

I Trollskogen barnehage vil denne visjonen synes i vårt arbeid og vår kultur. Sammen med barna vil vi ha fokus på og hele tiden minne oss på viktigheten av verdiene mestring, inkludering, respekt og trygghet. Disse verdiene er også det verdigrunnlaget som skal ligge til grunn for våre handlinger i Trollskogen barnehage.

TIL BARNETS BESTE - ALLTID

- Alle barn skal få oppleve lek, glede og fellesskap i våre barnehager
- Alle barn skal oppleve følelsen av mestring i barnehagehverdagen
- Alle barn skal føle seg like mye verdt og få mulighet til å medvirke
- Alle barn skal erfare og utvikle gode relasjoner til andre barn og voksne
- Sammen skaper vi et trygt og inkluderende barnehagemiljø med vekt på lek, omsorg, danning og læring

BARNEHAGENE I VESTRE TOTEN KOMMUNE

Trygghet

Vi tar barna på alvor

Vi har forutsigbare rutiner

Vi sørger for et godt og trygt lekemiljø for barna

Vi sikrer at alle barna har en venn og en trygg voksen

Vi bruker aktivitetsplikten hvis vi oppdager mobbing eller utestenging

Respekt

Vi lærer barna og respektere ulikheter

Vi er gode rollemodeller og støttespillere

Vi har barna i fokus

Vi viser barna at de blir hørt og sett

Vi jobber med å bli kjent med egne og andres følelser

Inkludering

Alle barna skal kjenne seg verdifull og føle tilhørighet

Vi gir barna medvirkning på egen barnehagehverdag

Vi lærer barna at alle hører til i fellesskapet og skal være med i lek

Alle barna skal føle gleden ved vennskap og være en god venn

Mestring

Vi skal gi barna nye utfordringer slik at de opplever økt selvstendighet og mestring

Gi barna utfordringer ut fra deres forutsetninger

Vi oppmuntrer, roser, veileder, støtter og motiverer barna til å ønske å mestre

PSYKOSOSALT BARNEHAGEMILJØ

Barnehageloven sier at det skal være nulltoleranse for utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering i barnehagen. Barns rett til å ha det trygt og godt er også forankret i barnekonvensjonen. Vi som jobber i barnehagen skal gripe inn når et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø og vi skal jobbe kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Barnehagen har aktivitetsplikt:

- Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barna har det.
- Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra.
- Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra.
- Alle som jobber i barnehagen skal melde fra til styrer, hvis de får mistanke om et barn ikke har det trygt og godt.
- Dersom en ansatt i barnehagen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer.
- Barnehagen må lage en skriftlig plan, hvis et barn ikke har det bra i barnehagen. Barnehageeier har ansvar for at barnehagene følger reglene, og må legge til rette for at barnehagen oppfyller kravene i loven.

I Trollskogen barnehage har vi fokus på barnehagemiljø og jobber aktivt for å forebygge og styrke barnas psykososiale barnehagemiljø:

- Vi risikovurderer jevnlig det psykososiale barnehagemiljøet, vi kartlegger områder i barnehagen hvor barna kan gjemme seg eller bli glemt. Og vi tilrettelegger for barna utfra deres utviklingsnivå.
- Vi bruker møter til å diskutere hva som er et godt barnehagemiljø, hva som kan oppleves som krenkende atferd og hvordan vi kan forebygge at barn ikke har det trygt og godt.
- Vi har klare og forståelige grenser for akseptabel oppførsel, både for barn og ansatte.
- Vi diskuterer hvor grensen går for hva som regnes som makt og tvang, for å bli bevisste i våre handlinger og observasjoner.
- Vi har jevnlig refleksjon i personalgruppa om voksenrollen, kommunikasjon, tydelige grenser og forutsigbare rutiner som skaper trygghet.
- Vi sikrer barns medvirkning ved at de blir hørt, involvert og får planlegge det som gjelder barnehagemiljøet.
- Vi planlegger og handler ut fra hva som er til barnas beste.
- Vi har rutine for å ivareta barn og foreldre ved mobbing og andre krenkende handlinger, herunder barnehagens aktivitetsplikt.
- Vi har rutiner for samarbeid med PPT, helsestasjon og barnevern.
- Vi melder avvik ved brudd på rutinene.
- Vi er aktivt deltagende og tilstedeværende voksne.
- Vi danner lekegrupper både innad og på tvers av avdelinger.
- Vi bruker observasjonsverktøy for å sikre at alle barn har noen å leke med og har en voksen de kjenner godt og kan snakke med.
- Vi bruker barnehagens psykososiale barnehagemiljø aktivt i møter med personalet.
- Vi snakker om vennskap, respekt og inkludering sammen med barna.
- Vi observerer og har barnesamtaler som grunnlag for årlig evaluering.

BARNES LIVSMESTRING OG HELSE

I følge rammeplanen skal personalet i barnehagen sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel. For oss er det viktig at barna har en barnehagehverdag preget av trivsel, vennskap og lek.

Hvordan vi voksne møter barna og ser, hører og forstår de, samt at de får medvirke til egen hverdag, ser vi har innflytelse på trivsel i barnehagen.

En annen viktig faktor for trivsel er trygge, varme og kompetente voksne. Vi ser at barnas trivsel er avhengig av at vi i personalgruppa har god kompetanse, er aktive, tydelige og nære. Barns trivsel i barnehagen er de voksnes ansvar.

Vennskap handler om å respektere hverandre og anerkjenne hverandre. Vennskap gir trygghet, trivsel og økt selvfølelse. Vi i barnehagen legger derfor til rette for utvikling av vennskap blant barna. Vi ser hvert enkelt barn, er gode forbilder, veileder og hjelper. Alle skal få mulighet til å bli inkludert, og få gode opplevelser sammen med andre. Vi skal også forhindre utestenging og mobbing. Dette gjør vi ved å være tilstede samt at vi har temaer som vennskap sammen med barna jevnlig.

Barn med god psykisk helse har større mulighet for å åpne seg for læring, for vennskap, stole på seg selv og tørre stå i sine egne valg.

Vi i barnehagen ønsker å styrke barnas psykiske helse ved å:

- se hvert enkelt barn
- høre hvert enkelt barn
- forstå hvert enkelt barn
- møte alle barn med anerkjennelse, interesse, respekt, varme og omsorg
- respektere ulikheter
- inkludere alle
- oppmuntre barna til å ta egne valg
- oppmuntre barna til å prøve selv og oppleve mestring
- støtte barna i å utvikle egne interesser og styrker
- støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer
- la barna bli kjent med egne og andres følelser
- støtte barna i å sette ord på sine følelser
- hjelp barna med selvregulering
- støtte barna i konflikter
- håndtere, stoppe og følge opp krenkelser og mobbing.
- vi samarbeider og har en åpen dialog med foreldre om barnas trivsel og utvikling.

*Det du tror om meg,
Slik du er mot meg,
hvordan du ser på meg,
hva du gjør mot meg—
Slik blir jeg!*

M. Jennes

I Trollskogen barnehage skal alle barn få mulighet til å bli den beste utgaven av seg selv.

SOSIAL KOMPETANSE

Sosial kompetanse handler om barnas evne til å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Den utvikles i samspill med både barn og voksne, og kommer til uttrykk gjennom hvordan barna tar initiativ, deltar i lek, viser omsorg og opprettholder vennskap. Sosial kompetanse er avgjørende for barns trivsel, selvfølelse og opplevelse av tilhørighet.

I Trollskogen barnehage arbeider vi aktivt for å støtte barnas sosiale utvikling. Vi ønsker at barna skal oppleve trygghet, stolthet over egen tilhørighet og respekt for andres uttrykk, bakgrunn og verdier. Dette gjør vi gjennom planlagte pedagogiske opplegg, direkte veiledning i hverdagen og ved å bygge gode relasjoner mellom barn og voksne.

Vi bruker lekegrupper, observerer barnas lek og samspill, og er tilstedeværende voksne som støtter, veileder og tilrettelegger når det trengs. Vi har jevnlig samtaler med barna om lek, følelser, vennskap og inkludering, og vi jobber aktivt for å forebygge utestenging og misforståelser i leken.

Barna skal få erfaringer med å:

- danne og opprettholde vennskap
- vise omsorg og hjelpe hverandre
- løse konflikter og finne løsninger sammen
- sette seg inn i andres følelser og perspektiver
- respektere andres følelser, behov og ulikheter
- samarbeide, vente på tur og følge felles regler
- dele og inkludere andre i lek
- uttrykke egne følelser og behov på en god måte

Gjennom dette arbeidet ønsker vi å gi barna et godt grunnlag for sosial trygghet, livsmestring og gode relasjoner.

SPRÅK

Språkstimulering er en av barnehagens viktigste oppgaver. Barna skal møte et rikt, variert og inkluderende språkmiljø som fremmer språklig nysgjerrighet, lek og utvikling. Barn lærer språk best når de er språklig aktive, og når voksne er tilstede, lyttende og støttende i samtaler og lek. Språklig kompetanse er avgjørende for at barna skal kunne uttrykke seg, delta i lek, bygge relasjoner og ha medvirkning i sin egen hverdag.

Vestre Toten kommune har en egen språkplan som legger føringer for samarbeid og kvalitet i språkarbeidet på tvers av tjenester. I Trollskogen barnehage bruker vi denne aktivt i vårt arbeid med å støtte barnas språkutvikling.

Vi legger til rette for at barna skal:

- bruke språket til å uttrykke tanker, følelser, meninger og behov
- være aktive deltakere i samtaler og samspill, uansett språklig nivå
- bruke språk for å skape relasjoner, knytte vennskap og løse konflikter
- møte et variert språkmiljø som gir utfordringer, mestring og språklig glede
- leke med språk gjennom sang, rim, regler, rytme og humor
- få rike muligheter til å fortelle, undre seg og reflektere i dialog med voksne og barn
- utforske skriftspråket gjennom lek, symboler, bokstaver og tilgjengelige materialer
- ha tilgang til bøker, bilder og språkstimulerende materiell i alle rom

I Trollskogen har vi en egen språkkontakt som har det overordnede ansvaret for å sikre et godt språkmiljø i barnehagen. Språkkontakten deltar på faglige samlinger gjennom året, samarbeider tett med skolene i kommunen og sørger for at personalet får jevnlig kompetanseheving. Dette bidrar til at språk alltid er et aktivt og levende fokusområde hos oss.

DANNING

Danning er en livslang prosess som skjer i møte mellom mennesker. Det handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger, verdier og væremåter, og om å bli trygg på hvem man er i møte med andre. I barnehagen skjer danning gjennom lek, samspill, utforskning og i alle hverdagens situasjoner.

I Trollskogen barnehage ønsker vi å støtte barna i å utvikle en trygg identitet, etisk bevissthet og evne til å ta gode valg. Vi legger til rette for et miljø der barna får erfaringer med å påvirke egen hverdag, uttrykke egne tanker og møte andre med respekt og nysgjerrighet. Danning skjer både gjennom planlagte aktiviteter og i de små øyeblikkene i hverdagen, der voksne er tilstede, lyttende og støttende.

Gjennom lek og samspill ønsker vi at barna skal:

- oppmuntres til selvstendig tenkning og egne erfaringer
- være nysgjerrige og utforskende
- ta selvstendige valg og erfare konsekvenser på en trygg måte
- utvikle kritisk tenkning og kunne stille spørsmål ved det de opplever
- utvikle empati, forståelse for andre og etisk vurderingsevne
- akseptere og verdsette ulikheter
- se løsninger og muligheter i utfordringer
- oppleve seg som betydningsfulle i fellesskapet

Gjennom dette arbeidet ønsker vi å bidra til at barna utvikler trygghet, integritet, ansvarsfølelse og evne til å være seg selv – i møte med andre.

LEK I BARNEHAGEN

Barns rett til lek er nedfelt i FNs barnekonvensjon, og rammeplanen slår fast at leken skal ha en sentral plass i barnehagen. I Trollskogen barnehage verdsetter vi leken høyt og anerkjenner lekens egenverdi. Lek er barnas viktigste aktivitet og læringsarena. Gjennom lek utvikler barna identitet, selvfølelse, språk, motorikk, fantasi og sosial kompetanse. I leken møter barna både verden og seg selv, og de får erfaringer som er grunnleggende for trivsel og livsmestring.

Det er vårt ansvar som voksne å legge til rette for et lekemiljø der alle barn får mulighet til å delta, oppleve glede og kjenne seg inkludert. Vi verner om barndommen og styrker barnas psykiske helse gjennom å gi leken tid, rom og støtte.

Hvordan vi legger til rette for lek i Trollskogen barnehage

- Vi har god kunnskap om lek og lekens betydning for barns utvikling.
- Vi organiserer hverdagen slik at barna har både tid og rom til lek.
- Vi skaper et fysisk miljø som inviterer til allsidig, kreativ og variert lek. Vi lager ulike lekeområder.
- Vi er tilstedeværende voksne som støtter, veileder og deltar i leken når det trengs.
- Ansatte som støtter leken, og hjelper barn inn i lek.
- Vi har materiell som inviterer til fantasi, konstruksjon, rollelek og utforskning.
- Vi har jevnlig observasjoner av lekemiljø og lekeprosesser.
- Vi lar barna ha medvirkning i lekemiljøet ved at de bestemmer hva de ønsker å leke, hvilke materiell de trenger og hvordan romløsningen skal være.

Vi har gjort endringer i det fysiske miljøet for å gi barna mer plass og flere muligheter i leken. På stor avdeling og fellesrommet har vi hengt opp vegghengte bord som frigjør gulvplass og gir barna større rom for fantasi og skapende lek. På småbarnsavdelingen bruker vi møbler i barnestørrelse for å gi barna mestring, selvstendighet og valgfrihet i leken.

Lek er tema på mange personalmøter, avdelingsmøter og planleggingsdager. Vi reflekterer jevnlig over egen praksis og utvikler lekemiljøet i takt med barnas behov. Vi har samtaler med barna om lek, og barna får medvirke i utviklingen av sitt eget lekemiljø.

Gjennom dette arbeidet ønsker vi å sikre at alle barn i Trollskogen barnehage får rike, varierte og meningsfulle lekeerfaringer – hver dag.

PROSESSORIENTERT PRAKSIS OG BARNES LÆRING.

Rammeplanen beskrives læring som en prosess. Det betyr at barna skal lære gjennom opplevelser, utforskning og erfaringer – ikke gjennom et ferdig resultat. Mestring handler om veien barna går, ikke om produktet de ender opp med.

Barn lærer i lek, i samspill med andre og i møte med trygge, tilgjengelige voksne. Derfor er relasjoner en grunnleggende forutsetning for trivsel og utvikling. I Trollskogen legger vi stor vekt på varme relasjoner, gjensidig respekt og et miljø der barna opplever at de blir sett og tatt på alvor.

Voksenrollen er sentral i en prosessorientert praksis. Vi må forstå hvordan hvert enkelt barn lærer, og støtte dem i deres tempo, uttrykksmåter og interesser. Vi ønsker å gi barna tro på egne evner og rom til å utforske, leke og lære på sine premisser.

Dette betyr i praksis at vi:

- gir barna tid til å prøve selv før vi hjelper
- lar barna medvirke i egen hverdag
- støtter barna i å ta egne valg
- stimulerer nysgjerrighet, utforskning og vitebegjær
- tilpasser aktiviteter etter barnas alder og utvikling
- møter barna med varme, anerkjennelse og respekt
- er tilstedeværende, omsorgsfulle og gode rollemodeller

KOMPETANSEPLAN FOR BARNEHAGENE I VESTRE TOTEN KOMMUNE

I planen «Kompetanse for fremtidens barnehage står det at vi skal:

”Gjennom barnehagebasert kompetansetiltak skal de ansatte i fellesskap styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen. Barnehagelederne har fått økt kompetanse i å analysere barnehagens pedagogiske praksis og kan da bedre vurdere behovet for kompetanseutvikling i egen virksomhet.

Målet er:

Sikre alle barn et barnehage tilbud av høy kvalitet

Sørge for at personalet har riktig og nødvendig kompetanse

Videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon og styrke barnehagelærerens faglige rolle i barnehagen.

Styrer og pedagogisk leder er gitt et særlig ansvar for å iverksette og utvikle barnehagens praksis i tråd med oppdatert forskning og kunnskap.

Høgskolen i Innlandet har fått i oppdrag å hjelpe regionen (SØVN og Gjøvik) med å heve styrernes og pedagogens kompetanse i å analysere barnehagens pedagogiske praksis for å bli bedre i stand til å vurdere behov for kompetanseutvikling i egen virksomhet. Å øke analysekompetansen gjør at arbeidet i barnehagene ikke baseres på ureflekterte vaner og tradisjoner. Resultat skal bli en mer kunnskapsbasert og reflektert praksis med styrere som er ledere for en ny barnehagekultur med endrede rolleforventninger. Hensikten med kompetanseplanen er å synliggjøre sammenhengene mellom statlige føringer, fylkesmannens satsinger, kommunens mål, barnehagens satsingsområder og valgte kompetansetiltak for å imøtekomme overordnede mål og planer.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

I Rammeplanen står det at barnehagen skal gi barna erfaringer med naturens mangfold, bærekraftig utvikling, teknologi og utforskning. I Trollskogen betyr dette at barna skal:

- oppleve friluftsliv og naturens mangfold
- få kunnskap om dyr, dyreliv og årstidene
- utforske og eksperimentere med naturfenomener
- lære om bærekraft, kildesortering og hvordan vi tar vare på naturen
- bli kjent med teknologi gjennom bruk av kamera, iPad, projektor og andre digitale verktøy

Naturen er et helhetlig læringsområde for oss. Den stimulerer barnas motorikk, sanser, språk, fantasi og nysgjerrighet. Vi ønsker å gi barna gode naturopplevelser som skaper respekt for miljøet og forståelse for hvordan vi kan ta vare på det. Vi rydder søppel, snakker om spor i naturen og øver på å ferdes varsomt.

Teknologi bruker vi som et verktøy for utforskning og dokumentasjon. Barna tar bilder, filmer prosjekter, undersøker naturfenomener og bruker digitale verktøy på en trygg og pedagogisk måte.

Trollskogen barnehage har et stort og variert naturområde både innenfor og utenfor gjerdet. Vi har tilgang til skog, turstier, lysløype, skistadion, hoppbakke, grillhytte og lavvo. Vi besøker faste referanseplasser gjennom året, slik at barna får følge naturens endringer og oppleve trygghet i kjente omgivelser. Vi prioriterer utetid og er ute i all slags vær.

REALFAG

Vestre Toten kommune er en realfagskommune, og derfor har vi et særlig fokus på fagområdene natur, miljø og teknologi og antall, rom og form. I Trollskogen barnehage har vi spesielt vektlagt bærekraftig utvikling, og arbeider for at barna skal forstå hvordan vi kan ta vare på naturen både nå og i fremtiden.

Målet vårt er at både barn og voksne skal bli mer miljøbevisste, og at barna skal oppleve glede ved å ferdes i naturen. Vi ønsker også at barna skal oppleve mestring og utforskningsglede når de leker med tall, former, mønster, størrelser og sammenligning.

Vi tar utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger. Gjennom lek, utforsking og bruk av alle sanser får barna mulighet til å undre seg, stille spørsmål, prøve ut ideer og oppdage sammenhenger. Realfagene er en naturlig del av hverdagen vår – både ute og inne.

ALDERSGRUPPER

I Trollskogen barnehage organiserer vi deler av hverdagen i aldersgrupper, der barn som er født samme år deltar i aktiviteter på tvers av avdelingene. Dette gir barna mulighet til å bli godt kjent med jevnaldrende, utvikle nye vennskap og oppleve fellesskap med barn som er på samme utviklingsnivå.

Aktiviteter og samlinger tilpasses barnas alder, modenhet, interesser og behov. Når vi jobber i aldersgrupper, kan vi gi barna utfordringer som passer akkurat dem, samtidig som vi skaper trygge rammer for lek, læring og sosial utvikling. Personalet jobber også på tvers av avdelingene, noe som gir både barn og voksne mulighet til å bli kjent med flere.

Vi planlegger innholdet i aldersgruppene med utgangspunkt i Rammeplanens syv fagområder, barnas mestringsnivå og deres psykososiale barnehagemiljø. Dette gir gode forutsetninger for læring, språkstimulering, vennskap og opplevelser som bygger videre på barnas utvikling.

Alle gruppene har sine egne navn:

- ♥ Rompetroll—alle barn født i 2025
- ♥ Småtroll—alle barn født i 2024
- ♥ Lykketroll—alle barn født i 2023
- ♥ Skogstroll—alle barn født i 2022
- ♥ Skoletroll—alle barn født i 2021

OVERGANG FRA LITEN TIL STOR AVDELING

For å gjøre overgangen fra liten til stor avdeling trygg og forutsigbar for hvert enkelt barn, gjennomfører vi en gradvis tilvenning gjennom våren. Barna får besøke den nye avdelingen i frileken, bli kjent med rommene og møte både barn og voksne som de skal være sammen med. De får også delta på måltider på den nye avdelingen, slik at hverdagsrutinene blir kjente og trygge før oppstart.

Vi har tett dialog med foreldre i denne perioden, og vi gir barna god tid til å snakke om overgangen, stille spørsmål og dele tanker. Sammen legger vi til rette for at barnet skal oppleve mestring, trygghet og glede over å bli større.

Det gjennomføres også en overflyttingssamtale mellom foreldre/foresatte og barnehagen. Her går vi gjennom barnets behov, interesser, trivsel og utvikling, slik at den nye avdelingen får et godt grunnlag for å ta imot barnet på en trygg og god måte.

SKOLETROLL OG OVERGANG BARNEHAGE-SKOLE

Barna som skal begynne på skolen deltar gjennom hele året i vår 6-årsgruppe, Skoletroll. Her jobber vi med aktiviteter som styrker sosial kompetanse, språk, matematikk, selvstendighet, motorikk og trafikkforståelse. Målet er at barna skal oppleve mestring, trygghet og glede over å nærme seg skolestart.

Barnehagen samarbeider tett med barnas respektive skoler for å sikre en god overgang. Vi følger kommunens rutiner for overgang barnehage-skole, og legger til rette for at barna skal møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner, i tråd med Rammeplanen (s. 34).

I god tid før skolestart ber vi om samtykke til å dele relevant informasjon med skolen. Dette gjør vi for å sikre at skolen får et godt grunnlag for å ta imot barnet på en trygg og god måte. Videre planlegging av overgangsarbeidet avtales med de enkelte skolene, slik at samarbeidet blir best mulig for hvert enkelt barn.

Progresjonsplan for Trollskogen barnehage

FAGOMRÅDER	1 ÅRINGEN	2 ÅRINGEN	3 ÅRINGEN	4 ÅRINGEN	5 ÅRINGEN
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST	Barna skal: Stimuleres til en positiv språkutvikling gjennom tilpassede erfaringer og opplevelser. Få positiv bekreftelse på kommunikasjon. Oppleve glede ved bøker, musikk, sang, rim og regler og eventyr. Personalet skal: Lese for barna. Bruke flanellograf og andre konkrete i barnas møte med språk. Bruke språket aktivt i rutinesituasjoner som måltid, garderobe og bleieskift. Lytte og danse til musikk. Lytte oppmerksomt, vise interesse og bekrefte barnas kommunikasjon.	Barna skal: Få varierte erfaringer for å kunne utvikle god begrepsforståelse og ordforråd. Utvikle og forbedre språket sitt gjennom lek, sang, rim og regler. Oppleve gleden av å leke med andre. Lytte og ta i mot enkle beskjeder. Personalet skal: Ha bøker tilgjengelig. Lese for og med barna. Sette ord og bilde på følelser. Ikke rette på barnas språk, men gjenta det rette.	Barna skal: Utvikle ett godt grunnlag for språklig bevissthet gjennom bruk av rim, regler, sanger og fortellinger. Videreutvikle sin begrepsforståelse og ordforråd. Utvikle sine leke ferdigheter og kjenne gleden av vennskap. Personalet skal: Legge til rette for gode lekemuligheter og opplevelser. Legge til rette for rollelek. Være gode språkmodeller for barna. Være oppmerksomme på eget kroppsspråk.	Barna skal: Tilegne seg språklig bevissthet gjennom lek og språket. (metodiske språkleker) Utvikle evnen til å formidle ett budskap ved å bruke samtale som ett verktøy. Personalet skal: Legge til rette for rollelek. Være tilstede og støtte i leken når det er behov. Undre seg med barna og bruke bøker og digitale verktøy for å finne svarene. Introdusere barna for skriftspråket.	Barna skal: Erfare ulike sider ved kommunikasjon (mottaker/avsender) Kunne bruke språket som ett meningsfylt verktøy Tilegne seg språklig bevissthet med tanke på senere lese- og skriveutvikling. Bokstaver og tall. Lage egne historier, eventyr og bøker. Gjenfortelle en historie. Lære å skrive sitt eget navn. Bruke IKT og digitale verktøy. Personalet skal: Gi barna opplevelser som fremmer språket. Fokusere på finmotoriske aktiviteter for å trene blyantgrep.

FAGOMRÅDER	1 ÅRINGEN	2 ÅRINGEN	3 ÅRINGEN	4 ÅRINGEN	5 ÅRINGEN
KROPP, BEVE- GELSE , MAT OG HELSE	Barna skal: Bli trygg på egne fysiske forutsetninger. Få en positiv selvoppfatning gjennom mestring. Smake på ny mat. Oppleve læring, sosial trening og trygghet under måltidene. Personalet skal: Legge til rette for et aktivt miljø ute og inne slik at barna får bruke kroppen til ulike bevegelser. La barna utforske og bli kjent med sin egen kropp. Gi barna ro og hvile når de har behov. Gi barna gode opplevelser rundt måltidet, ha gode samtaler med barna rundt bordet.	Barna skal: Få erfare tilpassende motoriske utfordringer. Mye bevegelser i ute- og innelek. Lære hygiene i hverdagen. Sunt og variert kosthold. Personalet skal: Legge til rette for av og påkledning—oppfordre barna til å klare selv og gi dem tid til å øve. Lage gode rutiner for hygiene. Oppfordre barna til å smake ny mat.	Barna skal: Oppleve grunnleggende motorisk mestring både inne og ute i naturen. Kjenne gleden ved utelek i ulike årstider. Bli kjent med menneskekroppen. Oppleve mange og varierte turer. Mestre og kle av og på seg selv. Håndvask før måltid og etter toalettbesøk. Personalet skal: Legge til rette for og aktivt delta i bevegelsesleker. Legge til rette for fine turopplevelser. Lære barna og respektere egne og andres grenser.	Barna skal: Oppleve motorisk mestring ved bruk av varierte og utfordrende aktiviteter inne og ute. Tilegne seg kunnskap om menneskekroppen. Turdager og utelek. Lære om maten, hvor kommer den fra? Personalet skal: La barna være med å forberede måltider. La barna smøre maten sin selv. Legge til rette for gode naturopplevelser. Legge til rette for at barna får motoriske utfordringer.	Barna skal: Oppleve og videreutvikle både grovmotoriske og finmotoriske ferdigheter. Tilegne seg kunnskap om sammenhengen mellom kropp, helse og miljø. Få kjennskap til menneskekroppen og lære om sunt kosthold. Kunne sette ord på egne følelser. Godt etablert blyantgrep, kunne fargelegge innenfor streker. Hoppe, hinke og balansere. Personalet skal: Gi barna mulighet for bevegelse gjennom dans og sangleker. Gi barna turmuligheter med store grovmotoriske utfordringer. Gi barna oppgaver knyttet til matlaging.

FAGOMRÅDER	1 ÅRINGEN	2 ÅRINGEN	3 ÅRINGEN	4 ÅRINGEN	5 ÅRINGEN
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	Barna skal: Uttrykke seg estetisk ut fra egne forutsetninger. Oppleve gleden med å skape noe selv. Oppleve gleden med musikk, delta i musikkleker, bevegelse og danseleker. Personalet skal: Oppfordre til kreativitet. Legge til rette for at barna kan få uttrykt seg kunstnerisk. Formidle eventyr, drama og musikk på en måte som engasjerer barna.	Barna skal: Få grunnleggende kjennskap til ulike måter å uttrykke seg estetisk. Bli kjent med ulike former for maling, klipping, liming. Få innblikk i primærfarger. Utstilling av kunst. Dramatisering av eventyr. Lytte til musikk og skape egen musikk med instrumenter. Personalet skal: Tilrettelegge for et kreativt miljø. Ha formingsmaterialer tilgjengelig. Dramatisere eventyr og historier sammen med barna.	Barna skal: Erfare ulike måter å uttrykke sin kreativitet og fantasi på (drama, musikk, forming) Bli kjent med enkle, kulturelle og kunstneriske uttrykk. Sanseopplevelser. Oppleve stolthet over egen kulturell tilhørighet. Personalet skal: Lære barna gleden i prosessen, ikke det ferdige produktet.	Barna skal: Få grunnleggende kunnskap om ulike virkemidler og teknikker for å kunne uttrykke seg estetisk. Få erfare ulike kulturelle og kunstneriske opplevelser. Dans, sang og musikk. Bli kjent med andre kulturer enn sin egen. Personalet skal: Presentere ulike formingsteknikker for barna. La barna få gleden av å lytte til musikk, øve på rytme og bruke instrumenter.	Barna skal: Utvikle evnen til å uttrykke seg gjennom ulike former for skapende virksomhet. Utvikle evnen til å reflektere rundt kunst, estetikk og kultur. Fremføre noe for andre. Bruke fantasi, kreativ tenkning og skaperglede. Personalet skal: Legge til rette for at barna kan fremføre teater foran et publikum.

FAGOMRÅDER	1 ÅRINGEN	2 ÅRINGEN	3 ÅRINGEN	4 ÅRINGEN	5 ÅRINGEN
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI	Barna skal: Bli kjent med noen av våre mest vanlige husdyr. Ut på tur og oppleve de ulike årstider. Sanse endringer i naturen, sol/regn, kaldt/varmt. Undre seg på hva som finnes ute av dyr, fugler, lyder og lukter. Personalet skal: Undre seg sammen med barna over naturen og det vi finner der. Legge til rette for at barna får være ute. Bruke billedbøker for visualisering.	Barna skal: Få kjennskap til dyrene i skogen. Lære å ha respekt for naturen og det som lever der. Plukke bær, blomster. Lære å holde naturen ren for søppel. Bli kjent med ulike elementer—sand, snø, is, vann, jord. Få erfaring med enkel bruk av nettbrett, kopimaskin og fotografering. Personalet skal: Ta med barna ut på turer i nærmiljøet. Undre seg med barna, stoppe og bruke god tid på turene. Vise barna hvor søppel kastes. Gi barna erfaringer med ulikt vær. Ha enkle teknologiske hjelpemidler tilgjengelige.	Barna skal: Få grunnleggende kjennskap til dyr og planter. Få oppleve glede og undring ved å ferdes i naturen. Få respekt for naturen og de som lever der. Holde naturen vår og uteområdet fritt for søppel. Lære seg å kildesortere søppel. Utelek hver dag. Bli kjent med årstidene. Personalet skal: Være ute med barna i alt slags vær. Være gode forbilder og vise respekt for naturen. Arrangere turdager.	Barna skal: Få en grunnleggende innsikt i samspillet i naturen. Få kjennskap til dyrenes rolle i naturen. Få erfare teknikk i lek og hverdag. Lære om jordkloppen og hva som må til for å holde den frisk. Så og plante, følge med og ta vare på. Få kjennskap til datamaskin og nettbrett. Personalet skal: Undre seg sammen med barna ved hjelp av bøker, oppslagsverk eller data/nettbrett. Legge til rette for at barna kan være med å lage grønnsakshage og så og høste selv.	Barna skal: Få en begynnende forståelse av betydning av en bærekraftig utvikling. Gjenbruk og søppelhåndtering. Nedbryting i naturen. Utvide barnas erfaringer innen teknologien. Sette navn på kjente planter, trær og dyr. Foredle råvarer fra naturen. Økosystem og næringskjeden. Fysikkforsøk. Personalet skal: Legge til rette for ulike eksperimenter der barna er aktive og personalet støttende. Gå på lengre og mer utfordrende turer.

FAGOMRÅDER	1 ÅRINGEN	2 ÅRINGEN	3 ÅRINGEN	4 ÅRINGEN	5 ÅRINGEN
ANTALL, ROM OG FORM	Barna skal: Bli introdusert for tall og former gjennom lek, sang og eventyr. Ha tilgang til puslespill og puttebokser. Personalet skal: Bruke bøker aktivt med barna. Sette navn på farger og former. Bruke matematiske begreper i hverdagssituasjoner slik at barna blir kjent med de.	Barna skal: Introduseres for tallrekker, 1-2-3, og mengder, lite-mye-stor-større osv. Eventyr med telling, sortering av leker osv. Personalet skal: Være bevisste i forhold til begrepslæring. Bruke rim, regler og sanger som inneholder matematiske begreper. Gi barna erfaringer med ulike størrelser, mengder og vekt.	Barna skal: Bli kjent med ulike former, tall og telling. Ha fokus på størrelser, likheter/ulikheter. Ha tilgang til lek som inspirerer til konstruksjonslek. Personalet skal: Legge til rette for lek med tall, former og begreper. Legge fram leker som inspirerer til konstruksjonslek.	Barna skal: Gjøre seg erfaringer med sortering og sammenligning. Aktivt forhold til rom, plassering og posisjon gjennom hinderløyper. Måle lengde og mengde. Få tilgang til spill som krever kunnskap om tall, former og turtaking. Personalet skal: Lære barna spill og spilleregler. Lage hinderløyper ute og inne. Tilby aktiviteter hvor barna kan øve på sortering, mål, mengde og lengde.	Barna skal: Erfare form og mønster gjennom å utforske. Stimulere til å fundere rundt avstander, vekt, volum og tid. Bli kjent med volum/mengde og retninger. Få erfaring med å telle til 100. Bli kjent med enkle matematiske begreper som pluss og minus. Personalet skal: Undre seg og eksperimentere sammen med barna. Legge til rette for lærende aktiviteter for barna og stimulere dem til å aktivt bruke antall, rom og form i leken.

FAGOMRÅDER	1 ÅRINGEN	2 ÅRINGEN	3 ÅRINGEN	4 ÅRINGEN	5 ÅRINGEN
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	Barna skal: Oppleve barnehagen som en trygg arena hvor hverdagen er preget av medvirkning. Utvikle en begynnende forståelse for hvordan man skal være mot hverandre. Markere de ulike høytidene. Utvikle vennskap. Personalet skal: Møte barnas undring og samtaler. Tilrettelegge for kontakt og relasjonsbygging mellom barn.	Barna skal: Videreutvikle sosiale ferdigheter i samspillsituasjoner, ta hensyn til hverandre og utvikle empati. Oppleve fellesskap og det å være en del av en gruppe. Markere og lære om de ulike høytidene. Undre seg mye i hverdagen. Personalet skal: Støtte barna i deres kommunikasjon med andre. Lære barna om sosial kompetanse. Være gode rollemodeller.	Barna skal: Bevisstgjøre barna på hvordan man skal behandle hverandre. Lære om og utvikle respekt og toleranse Få kjennskap til religioner og livssyn. Personalet skal: Barna skal bli møtt med voksne som under seg sammen med barna, stiller åpne spørsmål som gir økt innsikt.	Barna skal: Utvikle toleranse og respekt for hverandre uavhengig av bakgrunn. Lære å utvikle vennskap og relasjoner med andre. Lære å stå i konflikter og lære konfliktløsning. Få kjennskap til kristne høytider, religioner og livssyn. Personalet skal: Lære barna om empati, anerkjennelse og toleranse. Lære barna viktigheten med vennskap og jobbe for å stoppe krenkelsers og utestenging.	Barna skal: Gi barna mulighet for refleksjon og undring over hverandres bakgrunn. Gi barna mulighet for refleksjon og undring rundt religiøs og livssyns tilhørighet. Bli ansvarliggjort for valg de gjør. Erfare mangfold og inkludering. Personalet skal: Delta i filosofering rundt grunnleggende livsspørsmål, undring over livet og etiske dilemmaer. Oppfordre barna til å snakke om følelser, sette ord på ting. Legge til rette for gode og dype samtaler.

FAGOMRÅDER	1 ÅRINGEN	2 ÅRINGEN	3 ÅRINGEN	4 ÅRINGEN	5 ÅRINGEN
NÆRMILJØ OG SAMFUNN	Barna skal: Bli kjent med barnehagen inne og ute. Lære navn på barn og voksne. Få erfare å være på tur i nærmiljøet. Knytte gode relasjoner til jevnaldrende. Personalet skal: Se hvert enkelt barn, bli kjent med hvert enkelt barn og kjenne deres behov. Ta med barna ut på tur i nærmiljøet.	Barna skal: Bli kjent med omgivelsene rundt barnehagen. Få oppleve samhörighet ved å være ett fellesskap. Bli kjent med seg selv—hvem er jeg, hvem er familien min, hvor bor jeg. Personalet skal: Bli med barna på småturer og lete etter spennende ting rundt i barnehagen. Snakke med barna om familie. Gi barna opplevelser som styrker samholdet og fellesskapet i gruppa.	Barna skal: Bi kjent med nærmiljøet ved å erfare og oppleve. Erfare hvordan det er å være en del av ett fellesskap. Få mulighet til å bestemme over egen hverdag. (medvirkning) Personalet skal: Gi barna opplevelser i barnehagens nærmiljø som søppeltømming, gravemaskiner, badeland m.m	Barna skal: Bli kjent med nærmiljøet ved å utforske nærliggende omgivelser. Erfare hvordan man kan bidra i ett fellesskap. Bli kjent med andre land, forskjeller fra Norge. Personalet skal: Opplive turer litt lengre unna barnehagen. Gi barna innblikk i andre kulturer—bli kjent med andre land som er representert i barnehagen.	Barna skal: Bli kjent med noen historiske endringer i nærmiljøet. Erfare hvordan man kan påvirke i ett fellesskap. Bli kjent med ulike yrker/hva foreldrene jobber med. Bli kjent med lokale nyheter—lese avisene. Personalet skal: Gi barna erfaringer med ulike familiesammensetninger og boformer. Innblikk i ulike yrkesgrupper. Gi barna innblikk i lokal historie. Ta barna med på biblioteket. Ta barna med på besøk til skolen de skal begynne på.

BARNES RETT TIL MEDVIRKNING

Barnehageloven §3 sier at barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. De skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens innhold, og deres synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.

I Trollskogen ønsker vi at alle barn skal oppleve at deres stemme betyr noe, og at de har reell innflytelse på egen hverdag. Vi skal sørge for at alle barn får medvirke ut fra sine egne forutsetninger. Dette krever at vi observerer, lytter og følger opp barnas ulike uttrykk, behov og initiativ – både verbale og nonverbale.

Dette gjør vi ved å:

- åpne for at barna kan uttrykke seg og påvirke egen hverdag
- ta barns følelsesmessige uttrykk på alvor
- lytte aktivt, tolke kroppsspråk og gi tid og rom for gode samtaler
- være observante på barns handlinger, estetiske uttrykk og verbale språk
- ivareta barns rett til ytringsfrihet
- vektlegge demokrati og demokratiske verdier i hverdagen
- møte barna med respekt, likeverd og anerkjennelse

Vi oppmuntrer barna til å ta selvstendige valg, gjøre egne erfaringer og finne løsninger. De voksne er medforskere og veiledere som støtter barna i å uttrykke seg og stå opp for egne behov. Når barn får medvirke, styrkes både selvheldelse, selvbilde og opplevelsen av å være en viktig del av fellesskapet.

FORELDRESAMARBEID

Trivsel og trygghet er grunnleggende for at barn skal ha det godt i barnehagen. For å få til dette er et godt samarbeid mellom hjem og barnehage avgjørende. Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel, utvikling og helhetlige hverdag. Foreldrene kjenner barnet best, og deres erfaringer og innspill er viktige for oss.

Samarbeidet skal være preget av åpenhet, tillit og gjensidig respekt. Vi ønsker en trygg og forutsigbar dialog der både små og store ting kan tas opp. God kommunikasjon gjør det lettere for oss å støtte barnet i hverdagen og sikre at vi sammen ivaretar barnets behov.

Levering og henting er viktige situasjoner for barnets trygghet. Ved levering trenger vi informasjon som kan hjelpe oss å gi barnet en god dag. Ved henting gir vi tilbakemeldinger om hvordan barnet har hatt det. Dersom foreldre ønsker å ta opp noe spesielt, er det bare å ta kontakt.

Vi tilbyr foreldresamtaler to ganger i året, der vi snakker om barnets trivsel, utvikling og behov. Både foreldre og personalet kan be om ekstra samtaler dersom det er behov for det.

I tillegg arrangerer vi to foreldremøter i året, hvor vi tar opp temaer som gjelder hele barnehagen og gir informasjon om planer, faglig fokus og barnehagens arbeid.

Vi bruker MyKid som digitalt kommunikasjonsverktøy. Her finner foreldre månedsplaner, bilder fra hverdagen og viktig informasjon. Vi sender også ut beskjedene og e-poster via Mentor.

Målet vårt er at foreldre skal føle seg trygge, inkluderte og godt informert – og at vi sammen skaper den beste hverdagen for barnet.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes i tråd med barnehageloven og Rammeplanen. I Trollskogen barnehage bruker vi årsplanen, Lov om barnehager og Rammeplanen som grunnlag for innhold og retning i det pedagogiske arbeidet.

PLANLEGGING

Vi har planleggingsdager i august og januar hvor vi grovplanlegger kommende halvår, fordeler ansvar for arrangementer og arbeider med faglig utvikling. De som har ansvar for ulike aktiviteter utarbeider skriftlige planer som beskriver innhold og gjennomføring.

Pedagogene har ukentlig ubunden tid som brukes til planlegging, dokumentasjon og vurdering. I tillegg har vi månedlige personalmøter der hele personalgruppen får tid til faglig påfyll, refleksjon og felles planlegging. Hver avdeling har også egne avdelingsmøter hvor det planlegges mer detaljert.

Alle avdelinger lager månedsplaner og månedsbrev som viser hva som skal skje den kommende måneden, og som oppsummerer aktiviteter og erfaringer fra måneden som har gått.

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

I barnehagen skiller vi mellom dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon. Dokumentasjon handler om å synliggjøre hva vi gjør i hverdagen. Pedagogisk dokumentasjon går et steg videre og undersøker læringsprosessene bak det som skjer. Den hjelper oss å stille spørsmål som: *Hva ser vi? Hvordan skjer det? Hvorfor skjer det?* Slik bindes planlegging, gjennomføring og vurdering sammen og gir oss et bedre grunnlag for å forstå og utvikle praksisen vår.

Vi dokumenterer gjennom observasjoner, samtaler, intervju, bilder og refleksjoner. I tillegg har vi kvalitetsdokumenter for barn, foreldre, personalet og barnehagen som organisasjon. Dette gir oss et helhetlig bilde av barnas trivsel, utvikling og læringsmiljø.

Gjennom kommunikasjonsverktøyet MyKid deler vi bilder, informasjon og ukentlige oppsummeringer fra aldersgrupper og aktiviteter. Dette gir foreldre innblikk i barnas hverdag og synliggjør prosessene barna er en del av, ikke bare resultatene. Pedagogisk dokumentasjon gjør det mulig for oss å se barnas perspektiver, følge deres initiativ og tilpasse innholdet slik at det blir meningsfullt for hvert enkelt barn.

VURDERING

Barnehagens arbeid vurderes jevnlig i tråd med barnehageloven, Rammeplanen og lokale retningslinjer. Vurdering gir oss mulighet til å reflektere over praksis, se hva som fungerer godt, og hva som kan forbedres. Målet er å styrke kvaliteten i hele barnehagens pedagogiske virksomhet.

Vi vurderer blant annet:

- enkeltbarn og barnegrupper
- aldersgrupper og aktiviteter
- temaer og prosjekter
- læringsmiljøet
- personalets arbeid og praksis

Foreldresamarbeidet er en viktig del av vurderingsarbeidet. Gjennom foreldrenes innspill, erfaringer og engasjement kan vi videreutvikle oss og sikre et best mulig tilbud for barna.

VI HAR FØLGENDE KARTLEGGINGSVERKTØY VI BENYTTER:

TRAS – tidlig registrering av språk i førskolealder – er et observasjonsskjema som går på observasjon og kartlegging av hvert barn innenfor områdene språklig forståelse, språklig bevissthet, uttale, ordproduksjon, setningsproduksjon, samspill, kommunikasjon og oppmerksomhet. Dette skjemaet hjelper oss i personalgruppa til å se helheten i barnas språkutvikling.

ALLE MED- gir et helhetlig bilde av barnet og hva det mestrer, utviklet på grunnlag av teori om sammenhengen mellom språklig og sosial kompetanse. Alle med dekker seks utviklingsnivå: språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling.

SPRÅKSPRELL OG SNAKKEPAKKA- er begge metoder for utvikling av språklig bevissthet gjennom morsomme aktiviteter. Lek med språket er nyttig for alle barn. Det gjør at de blir språklig bevisste og vil gjøre det lettere for de når de skal begynne med lesing, skriving og matteinnlæring. Å lære språk er noe av det viktigste som skjer i barns liv. Språk har stor betydning for den følelsesmessige, sosiale og intellektuelle utviklingen. Språksprell er spesielt tenkt i forhold til de som skal begynne på skolen, og etter at de har begynt, mens snakkepakka er beregnet på alle barn i barnehage og småskole.

MIO (Matematikken—Individet—Omgivelsene) MIO er et observasjonsmaterieell som skal lette arbeidet med antall, rom og form og gjøre overgangen fra barnehage til skole enklere. MIO skal øke barnehagepersonalets kunnskap om barns tidlige matematikkutvikling og inspirere til økt fokus på matematikk i lek og hverdagsaktiviteter.

Å BY BARNET OPP TIL DANS- ser nærmere på barnets samspillsuttrykk (engasjerbarhet og aktivitetsnivå) i sammenheng med barnets språkutvikling (1-4 år).

Kartleggingen skal være rask, enkel og presis og gi ideer om hva vi bør gjøre når vi oppdager noe interessant.

ÅRSHJUL FOR BARNEHAGEÅRET 2026-2027

AUGUST	Oppstart nytt barnehageår og tilvenning til barnehagen for nye barn. Planleggingsdag 28. august
SEPTEMBER	Foreldremøte 3. september Foreldresamtaler nye barn Trollfest 11. september Brannvernuke uke 38
OKTOBER	FN markering 23. oktober Planleggingsdag 30. oktober Foreldresamtaler gamle barn
NOVEMBER	Juleaktiviteter Foreldresamtaler gamle barn
DESEMBER	Luciafeiring med foreldrefrokost 11. desember Nissefest 18. desember Julegudstjeneste
JANUAR	Planleggingsdag 4. januar
FEBRUAR	Samefolkets dag 6. februar, markeres 5. februar Karneval 19. februar Trollskogens ski VM Foreldresamtaler nye barn
MARS	Barnehagedagen Planleggingsdag 8. Mars Besteforeldrelunsj 12. mars Påskeaktiviteter Vinteraktivitetsdag
APRIL	Årsmøte/foreldremøte 22. april Foreldresamtaler barn som går over til stor avdeling
MAI	Planleggingsdag 7. mai Markering av nasjonaldagen Fotballtrøyefredag 29. mai Foreldresamtaler barn som skal slutte/begynne på skolen
JUNI	Barnas kulturdag på Stenberg Sommeravslutning i barnehagen St. Hans feiring 23. juni Trollskogens idrettsdag
JULI	Ferieavvikling Barnehagen holder feriestengt uke 28 og 29

